

7. gaia

Pragmatika

# Pragmatika

- Orain arte, hizkuntzaren ezaugarri estrukturalak, formalak.
- Baina esaldiak ez dira gauza abstraktoak, konkretuak baizik, komunikazio ekintzakoak.
- Esaldi baten esanahia ez da bakarrik hitz lexikoen esanahi lexikalaren eta esanahi gramatikalaren bitartez osatzen, baizik eta hiztunak testuinguru eta momentu jakin batean duen intentzioarekin ere.

# Pragmatika

- Erabilera-testuinguruaren arabera, perpausaren esanahia esanahi semantikoa baino “gehiago” izan daiteke.

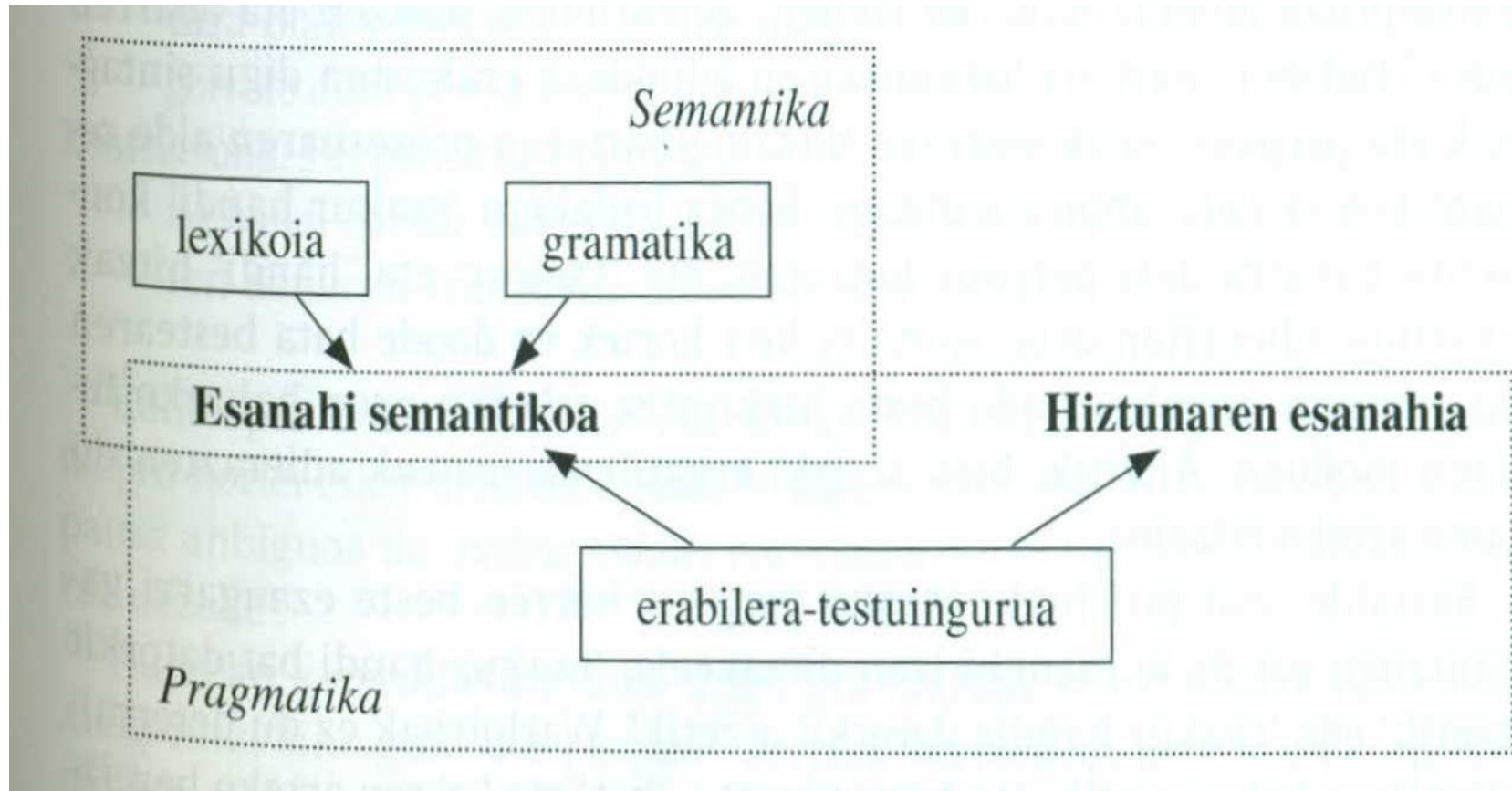
*Bero handia egiten du hemen.*

*Erne zaude, e? (ironia)*

*Ez zait gehiegi gustatu*

- Hitzunaren esanahia sartzen da jokoan hemen.

# Pragmatika



# Pragmatika

- Erabilera-testuinguruak esanahi semantikoa eta hiztunaren esanahia lotzen ditu.
- Esanahi semantikoaren, erabilera-testuinguruaren, eta hiztunaren esanahiaren arteko loturaz arduratzen da pragmatika.

# Pragmatika

- Erabilera-testuingurua eta esanahi semantikoaren arteko erlazioa.

# Pragmatika

- Esanahi semantikoa erabilera-testuinguruaren mende daukaten hitzak: indizedunak.

Izenordainak:

*she, we, they, my, your, etab.*

Lekuzko eta denborazko adberbioak:

*here, there, now, then, today, tomorrow.*

# Pragmatika

Ez dute berez erreferentzia lexikal zehatzik, aldagaitzik. Testuinguruak ematen die erreferentzia edo esanahia.

Hitz 'deiktikoak' deitzen dira.



# Pragmatika

- Hitz edo sintagma batek bere esanahia inguruko hitzetatik hartzen duenean, bien arteko harremanari **anafora** deitzen zaio.
- Esanahia modu horretan hartzen duen hitzari **anafora** deitzen zaio, **hitz anaforikoa**.
- Anaforari esanahia ematen dion hitza edo hitz multzoa bere **aitzindaria** da.

# Pragmatika

- Elkarrizketetan beti daude **auresuposizioak**.

*John stopped crying*

John negarrez egon zela auresuposatzen du.

Auresuposizioak nahitaezkoak dira elkarrizketa baten aurrera egiteko, informazioa gehitzeko.

Hiztunak entzuleak ere ziurtzat jotzen duen zerbaiti bakarri egin diezaioke erreferentzia.

# Pragmatika

- Erabilera-testuingurua eta hiztunaren esanahiaren arteko erlazioa.

# Pragmatika

- **Elkarrizketa-inplikazioen teoria.**

Esanahia hiztunen asmoetan oinarritzen da.

Esaldi baten esanahi osoa ez da bakarrik esanahi semantikoarekin lortzen, baizik eta **inplikazioekin** ere.

# Pragmatika

- Gricek (1975) hiztunen eta entzuleen arteko **Lankidetzako Printzipioa** azaldu zuen:

Hiztunaren esanahia kalkula daiteke esanahi semantikoan oinarrituz eta hiztuna arrazionaltasunez eta lankidetzarako prest ari dela sinistuz.

# Pragmatika

- Lau **elkarrizketa-maximatan** zatitzen da Lankidetzako Printzipioa:
  - 1) Kalitatearen maxima:  
zure ekarpena egiazkoa izan dadila.
  - 2) Kantitatearen maxima:  
elkarrizketarako behar den informazioa eman, baina ez gehiago, ezta gutxiago ere.

# Pragmatika

3) Garrantziaren maxima:

zure ekarpena garrantzitsua izan dadila.

4) Moduaren maxima:

hitz egitean, argi eta modu ordenatuan hitz egin.

# Pragmatika

Hiru ikasle: Mary, Bob, Jill.

*A: Which students passed the exam?*

*B: Mary and Bob.*



# Pragmatika

Pragmatikan ikertzen den beste gai bat: **hitzezko ekintzak**

Hitz egiterakoan egiten diren ekintzak (ezkontzea, aitortzea, agintzea, mehatxatzea, ohartataztea, gogoraraztea...)

*Honen bestez, senar-emazte egiten zaituztet.*

*Aitortzen dut ez dudala ezer ulertzen.*

*Bihar etorriko naizela agintzen dizut.*

*Gogorarazi nahi dizut datorren asteartean bilera dugula.*

# Pragmatika

- Ekintzak gauzaten dituzten perpausei **performatibo** deritze.

# Pragmatika

- Esaldien **indar ilokutiboa**:

Gertaera bat adieraztea, galdera bat egitea, ekintza bat eskatzea, zerbait agintzea edo zerbait ohartaraztea.